

Preek 22 november 2020 - Eeuwigheidszondag

Een keer moet iemand erover beginnen, over het einde van het leven. Een keer moet je erover na gaan denken. Over wat er dan mogelijk met je gebeurt. Is sterven enkel een einde, of ook een nieuw begin? Denken over het einde is ook denken aan de mensen die je achterlaat. Hoe wil je dat ze verder leven? Wat wil je ze nalaten? Wie neemt de verantwoordelijkheden over die je hebt gedragen. Wat moet er gebeuren met de goederen die je nalaat?

Je bent geneigd dergelijke vragen voor je uit te schuiven, maar er zijn momenten in het leven dat de gedachte aan het einde zich opdringt, en dan moet je er wel over beginnen. Dat hoeft niet altijd met ziekte te maken te hebben, als is dat wel dikwijls het geval.

In ieder geval is het zo dat wij tijdens deze coronatijd wel extra geconfronteerd worden met deze vragen. Het is nooit fijn om hierover na te moeten denken, maar het is wel onderdeel van een *goed* leven: een leven dat in leven én in sterven geleefd wordt voor Gods aangezicht.

Vandaag is het eeuwigheidszondag: een zondag waarin we met elkaar degenen gedenken die gestorven zijn. We zijn als gemeente gelukkig dit jaar gespaard en bewaard gebleven voor overlijdens uit ons eigen midden. Dat is iets waar we enorm dankbaar voor zijn. We weten dat het ook anders had gekund. We zijn niet immuun voor COVID-19 dus we weten hoe dicht de dreiging nabij komt. Bovendien hebben we natuurlijk wel in onze eigen vrienden, familiekring of werk te maken gehad met overlijdens rond COVID.

Vandaag tijdens eeuwigheidszondag wil ik het daarom iets concreter maken: hoe gaan wij om met onze eigen sterfelijkheid? Hoe bereiden wij ons daarop voor? Doen we dat überhaupt, of vinden we het veel te eng en veel te confronterend om ons daar mee bezig te houden? Het zou me niets verbazen als voor de grote meerderheid van ons het een heel ongemakkelijke vraag is en blijft, iets wat we liever uit de weg gaan. Gelukkig hoeven we nu tijdens de preek niet al te direct over deze vraag na te denken, maar kunnen we eerst naar het verhaal van Hizkia luisteren, die ook voor de keuze kwam te staan hoe hij ermee omging toen hij het nieuws kreeg dat hij binnenkort zou sterven. We zien in Hizkia's verhaal vier verschillende dingen waar we nu ook nog wat mee kunnen als de dood ook dicht bij ons komt. Als eerste kunnen we wat leren uit hoe de profeet Jesaja de dood van Hizkia aankondigt. En ten tweede zien we drie verschillende reacties op de aan

Hizkia was een koning van Israël die dicht bij God leefde. Hij deed wat goed is in de ogen van de HEER, net zoals zijn voorvader David gedaan had. Hizkia is dus een soort David: met dezelfde diepe band die hem nooit van zijn God kan scheiden. Laten we hem eerst een beetje in context plaatsen zoals we doen met onze Bijbelse tijdslijn. Hizkia was koning over het zuidelijke rijk Juda van ongeveer 725 tot 697 voor Christus. Zijn opstand tegen de Assyrische overheersers leidt tot de verwoesting van grote delen van het koninkrijk. Toch zien de bijbelschrijvers Hizkia als goede koning, omdat hij ervoor zorgt dat het volk geen afgoden meer vereert. De naam Hizkia of Jechizkia betekent: Mijn kracht is de Heer. Hij was 25 jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde 29 jaar in Jeruzalem.

Maar ook al leeft Hizkia heel dicht bij God: hij is niet immuun voor een dodelijke ziekte. Jesaja, de grote profeet van Israël, komt het zelf aankondigen. Jesaja windt er geen doekjes omheen: hij zegt direct waar het op staat. Hij zegt:

Aankondiging van Jesaja: Zorg voor orde voor uw huis

Of, zoals de Nieuwe Bijbelvertaling vertaalt: maak uw laatste wilsbeschikking op. Het is belangrijk om te praten over hoe het verder moet na je overlijden. Wie verder gaat met wat jij belangrijk vindt. In het geval van Hizkia is dit natuurlijk nog extra belangrijk, omdat hij als koning zorg moet dragen voor zijn volk. Hij moet zijn koningschap over gaan dragen en daar voorbereidingen voor gaan treffen. Zorg voor orde in uw huis: letterlijk en figuurlijk. Zorg dat je nabestaanden weten wat voor jou belangrijk is. Hoe je wil dat je jou zal herdenken. Welke muziek voor jou belangrijk is. Welk bijbelgedeelte je zo veel steun aan hebt gehad. Wie er niet op je uitvaart mogen ontbreken. Het is zeer heftig en zeer moeilijk om daar concreet over na te denken. Maar je kan het ook zien als een soort van laatste eerbetoon aan iedereen van wie je houdt. Je helpt hen zo veel verder als ze weten hoe jij het gewild zou hebben. Ik weet het, het vergt heel veel van je om dit gesprek te voeren. Maar het is een afscheidsgift die je aan je geliefden kan geven. Maak je huis in orde als je geconfronteerd wordt met de dood, met je eigen sterfelijkheid. Want je weet niet hoe veel tijd je hebt.

Hoe reageert Hizkia?

Hij doet drie verschillende dingen: *hij keert zich naar de muur, hij bidt tot God, en hij huilt.* Maar we lezen niet dat hij doet wat Jesaja van hem vraagt. Hij is er nog niet aan toe om voor orde voor zijn huis te zoeken.

Hij keert zich af, hij keert zich naar de muur toe. Hij keert zich niet naar zijn familie ook in eerste instantie. Hij heeft er behoefte aan om alleen te zijn, de dingen te verwerken. Het is een heel krachtig beeld in slechts een paar woorden. Hij keert zich naar de muur. Niet naar mensen toe, maar naar een blinde muur waar letterlijke en figuurlijk geen uitzicht te vinden is. We moeten Hizkia om deze eerste reactie niet veroordelen, verre van. Het kan ons juist heel veel rust en ruimte geven omdat ook onze dierbaren zo'n reactie kunnen hebben. Stel je voor dat je net te horen hebt gekregen dat je uitbehandeld bent. Dat de behandeling niet aanslaat. Dat de kanker uitgezaaid is. Dan is het normaal, logisch, om je in jezelf terug te trekken. Omdat je nog geen woorden hebt. Dat is normaal, dat hoort erbij. Het verwerken van zo'n boodschap vergt tijd. Als je zelf zo'n boodschap hebt gekregen hebt, mag je daar tijd voor nemen. Ook als het je dierbare is mag je hem of haar tijd gunnen.

Als tweede reactie van Hizkia: Hij bidt tot God. Hij gaat het gesprek aan met de God die hij zijn hele leven gediend heeft. Hij bidt: "Ach HEER, bedankt toch hoe ik onder uw ogen geleefd heb met een trouw en toegewijd hart, en hoe ik gedaan heb wat U behaagt." Hizkia is geen toonbeeld van overgave, hij komt niet direct in het reine met de woorden van Jesaja. Dat hoeft ook niet. Het is juist mooi dat hij met zijn twijfels bij God aanklopt. In de tijd van Hizkia was er nog maar heel weinig zicht op een hemel, op een leven voor eeuwig opgenomen bij God. Hizkia, maar bijvoorbeeld ook David, is ervan overtuigd: als je eenmaal afgedaald bent naar het dodenrijk, kan je God niet meer loven. De levenden, zij moeten God loven. Daarom bepleit hij zijn zaak bij God.

Reacties op een slecht nieuwsbericht zijn heel verschillend. Sommige mensen zullen direct weten: het is goed, God roept mij thuis, ik mag voor altijd bij Hem zijn. Voor andere mensen zal dat juist niet zo zijn en zal het een worsteling zijn om het leven los te laten. Beide reacties mogen er zijn.

En dan als derde reactie van Hizkia: hij laat zijn tranen de vrije loop. Hij weende luid. Hij is bijzonder emotioneel. En dat is ook een reactie waar we wat van kunnen leren. De Bijbelse personages waren niet bang voor heftige emoties. Voor degenen die bij de Bijbelstudiegroep waren: we zagen ook heel wat keren in het Jozefverhaal dat hij in tranen uitbarst. Iedereen heeft andere emoties: sommige mensen zijn van nature heel emotioneel, anderen zijn van nature juist veel terughoudender. Maar wij leven in een cultuur waarin veel nadruk gelegd is op "sterk zijn, flink zijn." Als een weduwe of een weduwnaar bijvoorbeeld nauwelijks huilt op de begrafenis, dan wordt er gezegd: hij of zij heeft zich wel flink gehouden. Maar waarom zou dat goed zijn? Emoties zijn menselijk, ze maken ons menselijk. Daarom mogen we ze wel laten zien. Er hoeft geen taboe op emoties te zijn.

Hizkia heeft met alles wat in hem is gebeden tot God. En zijn gebed wordt verhoord. God stuurt Jesaja weer naar Hizkia toe met de volgende boodschap:

"Zo spreekt de HEER, de God van uw vader David: Ik heb uw gebed gehoord, uw tranen gezien. Ik zal aan uw leven vijftien jaar toevoegen; Ik zal u en deze stad uit de greep van de koning van Assyrië redden en Ik neem deze stad onder mijn hoede."

Het gebed van Hizkia is verhoord: hij zal niet sterven, nu niet. Hij krijgt nog 15 jaar. 15 jaar om zijn volk te leiden, 15 jaar om God te eren en te redden.

Zo kan het soms voor ons ook voelen, als bijvoorbeeld onverwacht een experimentele behandeling is geslaagd waardoor je nog extra tijd kan kopen. God geeft tijd, God geeft ruimte, God geeft een nieuwe kans. Hizkia grijpt deze kans met beide handen aan. Hij zoekt direct weer God en zijn wondermooie gebed is bewaard gebleven.

"De HEER is er om mij te redden;
daarom zullen wij op de snaren spelen
in het huis van de HEER,
alle dagen dat wij leven.

En dát is uiteindelijk het doel van het leven met God. Het loven van God omdat God ons redt. Met de komst van Jezus hebben we een beter zicht op wat er gebeurt nadat wij sterven. We weten dat wij voor eeuwig bewaard zullen zijn bij God zelf. Het blijft een mysterie, maar we vangen er glimpen van op. We weten dat we op weg zijn naar de tijd dat God alles zal zijn en in allen. We verlangen naar de wederkeer naar God toe. Om God van aangezicht tot aangezicht te zien.

Want de dood zal niet het laatste woord hebben. Het laatste woord is aan Christus die de dood heeft overwonnen. Ons eigen levensverhaal is anders dan het verhaal van Hizkia. Hizkia kreeg 15 jaar extra. Wij weten niet op dit moment waar God ons toe roept. Want ons verhaal is nog niet af, God is ons verhaal nog steeds aan het schrijven. We mogen daarom in vertrouwen doorgaan met ons leven, vertrouwen dat God ons leidt, ook als we de rivier

moeten oversteken. De laatste rivier totdat we thuis zijn. En zolang we leven, zolang zullen we God loven en eren.

Amen.